

Ministrstvo za kulturo
Maistrova 10
1000 Ljubljana

V Ljubljani, 13. 1. 2023

Komentarji in pripombe na Javni razpis za štipendije za usposabljanje ali izobraževanje v tujini za specializirane poklice v kulturi 2022/2023

Spoštovani,

na spletni strani Ministrstva za kulturo ste 16. decembra 2022 objavili Javni razpis za štipendije za usposabljanje ali izobraževanje v tujini za specializirane poklice v kulturi 2022/2023 (v nadaljevanju JPR-ESS-ŠTIP2023-USP), ki jih bosta tudi v letu 2023 sofinancirali Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Republika Slovenija v okviru Operativnega programa za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014 - 2020.

V društvu Asociacija organ želimo opozoriti, da je objava letošnjega razpisa, ki ostaja izrazito pomemben instrument za pridobivanje novih znanj in kompetenc na področju kulture, preko katerega država podpira tudi oblike kakovostnega in usmerjenega neformalnega izobraževanja v kulturnih poklicih, ki jih v državi primanjkuje, na splošno, za marsikaterega upravičenca pa lahko tudi v celoti prepozna. Tudi sicer v društvu opažamo zaskrbljujoč trend vse večjega časovnega zamikanja objave razpisa skozi leta¹ ter organ pozivamo, da ga zaustavi in obrne v vsesplošno korist aktualnih in bodočih kulturnih delavcev ter ustvarjalcev.

Četudi namreč v splošnem enakovredno zadevnim razpisom iz leta 2020² in 2022 tudi preko razpisa JPR-ESS-ŠTIP2023-USP država namenja sredstva za štipendije za usposabljanje za pridobitev dodatnih znanj, potrebnih za opravljanje specializiranih poklicev v kulturi, ki traja od 3 do 12 mesecev v časovnem obdobju med 1. 9. 2022 in 31. 10. 2023, razpisni pogoji v primeru aktualnega razpisa vnovič določajo, da lahko upravičenci na razpis lahko prijavijo zgolj izobraževanja in usposabljanja, ki se do dne oddaje vloge na razpis še niso zaključili³. Če je v preteklem letu uvedeno določilo navkljub izrazitim zamejitvam še imelo nek smisel, od upravičencev je namreč zahtevalo predvsem vnaprejšnje načrtovanje neformalnih izobraževanj, a ob upoštevanju tega dejstva na ravni

DRUŠTVO ASOCIACIJA
–društvo nevladnih organizacij in
posameznikov na področju kulture

PISARNA
Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana

SEDEŽ
Metelkova 6, 1000 Ljubljana

+386 (0)1 4341 244
+386 (0)51 773 611

info@asociacija.si
www.asociacija.si

DAVČNA ŠTEVILKA
38450666 (nismo dav. zav.)

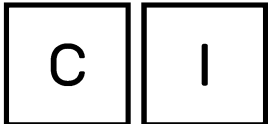
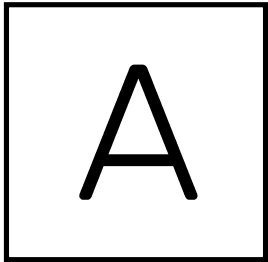
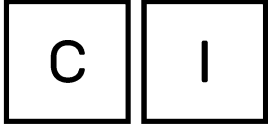
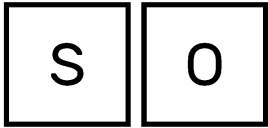
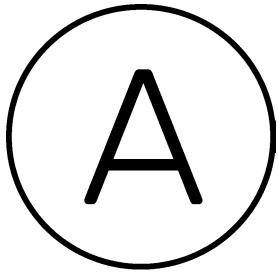
MATIČNA ŠTEVILKA
1768875

TRR
SI56 61000 0014575 664
(pri DH d.d.)

¹ JPR-ESS-ŠTIP2022-USP je bil v Uradnem listu RS (št 52/2022) objavljen dne 15. 4. 2022 ter je predvideval možnost štipendiranja udeležbe na izobraževalnih programih, ki so se vršili med 1. 9. 2021 in 31. 10. 2022; JPR-ESS-ŠTIP2020-USP je bil v Uradnem listu RS (št 82/2020) objavljen dne 5. 6. 2020 ter je predvideval možnost štipendiranja udeležbe na izobraževalnih programih, ki so se vršili med 1. 9. 2019 in 31. 10. 2021.

² Ko je razpis sredstva namenjal ustreznim izobraževanjem, ki so se izvajala v dvoletnem časovnem obdobju.

³ JPR-ESS-ŠTIP2023-USP se zaključil 16. 1. 2023

možnosti sodelovanja na razpisu upravičencev ni izključevalo, danes lahko rečemo, da ministrstvo z nepremišljeno ponovitvijo obravnavane zamejitve krivdo lastnega zamikanja objave razpisa prelaga na upravičence. Mladi, ki so se udeležili ustreznih usposabljanj, ki so se odvila med 1. 9. 2022 in trenutkom oddaje njihove vloge na ta razpis oziroma do skrajnega roka za tako oddajo⁴, do štipendiranja iz naslova mehanizma namreč niso upravičeni, kar v društvu vrednotimo kot nedopustno.

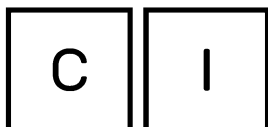
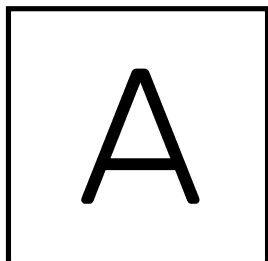
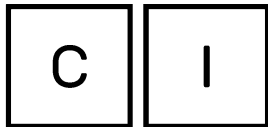
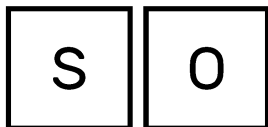
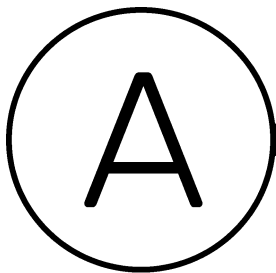
Nasprotno, ne zgolj da smo mnenja, da mora ministrstvo povsem enakovredno postopati do vseh aktualnih upravičencev, mnenja smo, prvič, da bi moralo ministrstvo v skladu z opredelitvami prednostnih nalog, na podlagi katerih razpisuje sredstva in predvidevajo krepitev enake dostopnosti vseživljenjskega učenja za vse starostne skupine⁵, možnost sodelovanja razširiti na upravičence vseh starostnih skupin, drugič, bi v skladu s tem lahko bistveno okrepilo na razpisu razpoložljiva sredstva, in nenazadnje, da bi bilo v skladu z naravo informiranja o, možnostih prijave na, procesi izbora ter tudi naravo organizacije kakovostnih neformalnih usposabljanj in izobraževanj v polju kulture, ki ne sledijo nujno logiki študijskega leta in se vanje ni vselej mogoče vključiti že leto dni vnaprej, rok za oddajo vlog smiselno razširiti na način, ki bi upravičencem vloge do porabe predvidenih sredstev omogočil oddajati izrazito bolj odprto, ter jih ne bi zavezoval k težje izvedljivemu malodane enoletnemu vnaprejšnjemu načrtovanju.

V društvu menimo, da je razpis JPR-ESS-ŠTIP2023-USP kot oblika državne podpore ena od osmišljenih in pomembnih pridobitev, ki jo je skozi ESS spodbudila evropska kohezijska politika. Mladi ustvarjalci in kulturni delavci, tudi tisti, ki so starejši od vključno 29 let, v okviru zamejitev domačih izobraževalnih možnosti ter v pogojih prekarne realnosti dela za bolj uspešno vključevanje na trg umetnosti in dela v kulturi vsekakor potrebujejo ustrezne in osmišljene spodbude in okrepljen dostop do možnosti poklicnega izpopolnjevanja. V tej luči tako že v okviru danih zamejitev lahko pozdravimo umerjeno, a vendar izkazano posebno pozornost v smeri spodbujanja izobraževanja mladih delavcev v kulturi, ki niso dosegli višje izobrazbene stopnje⁶. Do določene mere za naš ustvarjalni prostor vsekakor namreč velja, da umetniška odločnost ni neobhodno povezana s stopnjo formalne izobraženosti. Prav v luči pravkar izkazane zmožnosti razumevanja domače kulturne realnosti tako v društvu ministrstvo pozivamo, da se odloči skozi vzpostavljene zamejitve evropske kohezijske politike še dodatno in učinkoviteje naslavlja težave in potrebe

⁴ Gre torej za obdobje štirih mesecev in pol.

⁵ V razpisu beremo, da se javni razpis izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014 – 2020, prednostne naložbe: 10.1 Krepitev enake dostopnosti vseživljenjskega učenja za vse starostne skupine v formalnem, neformalnem in priložnostnem okolju, izpopolnjevanje znanj, spretnosti in kompetenc delovne sile ter spodbujanje prožnih možnosti učenja, vključno prek poklicnega usmerjanja in validiranja pridobljenih kompetenc, specifičnega cilja: 10.1.3 Spodbujanje prožnih oblik učenja ter podpora kakovostni karierni orientaciji za šolajočo se mladino na vseh ravneh izobraževalnega sistema. Termin *vseživljenjsko učenje* v razpisu zasledimo še v opredelitvi namena razpisa.

⁶ Vloga upravičenca s V. stopnjo izobrazbe se po tem kriteriju v razpisu točkuje višje kot vloga upravičenca s VI. ali VII. stopnjo izobrazbe.

domačih ustvarjalcev in ustvarjalk ter kulturnih delavk in delavcev. V luči deficitarnosti posameznih poklicev v kulturi, v luči dejstva, da moramo tudi v kulturi stopati v korak s časom na ravni razvoja tehnologij, vznika umetnostnih usmeritev in razmislekov, pa tudi v luči razvitosti posameznih delov naše države, je spodbude smotrno misliti na način, da lahko smiselno dosežejo upravičence in kulturnopolitične cilje ter lahko resnično tudi učinkujejo.

Ob razširitvi tovrstne spodbude na različne starostne skupine, ki bi posameznikom in posameznicam v kulturi navkljub slabšem ekonomskem položaju olajšale možnosti nadgradnje njihovih znanj, pa tudi specializacijo ali prekvalifikacijo, posebno pozornost velja nameniti dodatnemu osmišljanju še ene od problematičnih točk razpisa, tj. načinom opredeljevanja, kdo sodi na vzhodno in kdo zahodno kohezijsko regijo, kar na razpisu pomeni prednost, ki se izrazi skozi količine razpoložljivih sredstev. Merilo, po katerem se za tovrstno presojo uporablja stalno prebivališče prijavitelja, je lahko po eni strani namreč povsem uporabno, po drugi strani pa lahko predstavlja dodatno prepreko na poti k razvoju posameznega geografskega dela države. Prav mladi v času študija in v zgodnjih fazah karijerne poti pogosto ne delujejo in živijo v regiji, kjer uradno stalno prebivajo, in kadar delujejo in živijo, četudi začasno, v vzhodni kohezijski regiji, kar organu lahko z ustreznimi dokazili in delom tudi izkažejo, v resnici ni prav osmišljeno, da so v kontekstu razpisa in tudi razvojne zaveze k decentralizaciji kulture v primerjavi z v prestolnici delujočimi in živečimi ustvarjalci iz vzhodne kohezijske regije v slabšem položaju.

Za morebitna vprašanja ostajamo na voljo.

Lep pozdrav,
Društvo Asociacija